

ԱՐԳԱՆԴԻ ՊԱՐԱՆՈՑԻ ՔԱՂՑԿԵՂԻ ԿԱՆԽԱՐԳԵԼՄԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ՌԱԶՄԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ

Գայանե Ավագյան
ՀՀ Առողջապահության
նախարարության մոր և
մանկան առողջության
պահպանման վարչություն

ԱՐԳԱՆԴԻ ՊԱՐԱՆՈՑԻ ՔԱՂՑԿԵՂԻ ՀԻՄՆԱԽՆԴԻՐԸ ԱՇԽԱՐՀՈՒՄ ԵՎ ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ

- ԱՊՔ կանանց քաղցկեղների կառուցվածքում գրավում է 2-րդ տեղը
- Աշխարհում յուրաքանչյուր րոպե մեկ կնոջ մոտ ախտորոշվում է ԱՊՔ, տարեկան շուրջ 464 000 նոր դեպքեր
- Նոր դեպքերի 80% -գարգացող երկրներում
- յուրաքանչյուր 2 րոպեում մեկ կին է մահանում ԱՊՔ, տարեկան շուրջ 250 000 կին¹
- Հայաստանում յուրաքանչյուր 36 ժամը մեկ 1կնոջ մոտ ախտորոշվում է ԱՊՔ , յուրաքանչյուր 72ժամը` մեկ մահ
- Հետագա 10 տարիների ընթացքում աշխարհում մահերը կաճեն 25%-ով, եթե քայլեր չձեռնարկվեն
- ԱՊՔ կանանց կյանքի որակը խիստ տուժում է²⁻⁵

1. Ferlay J, Bray F, Pisani P et al. GLOBOCAN 2002 Cancer Incidence, Mortality and Prevalence Worldwide. IARC CancerBase. Lyon 2004.
2. Bell S, Porter M, Kitchener H, et al. Psychological response to cervical screening. Prev Med 1995; **24:610–616**.
3. Wenzel L, Dogan-Ates A, Habbal R, et al. Defining and measuring reproductive concerns of female cancer survivors. J Natl Cancer Inst Monogr 2005; 94–98.
4. Parkin DM & Bray F. Chapter 2: The burden of HPV-related cancers. Vaccine 2006; **24 Suppl 3:S11–S25**.

Պրոբլեմի հեզնանքը

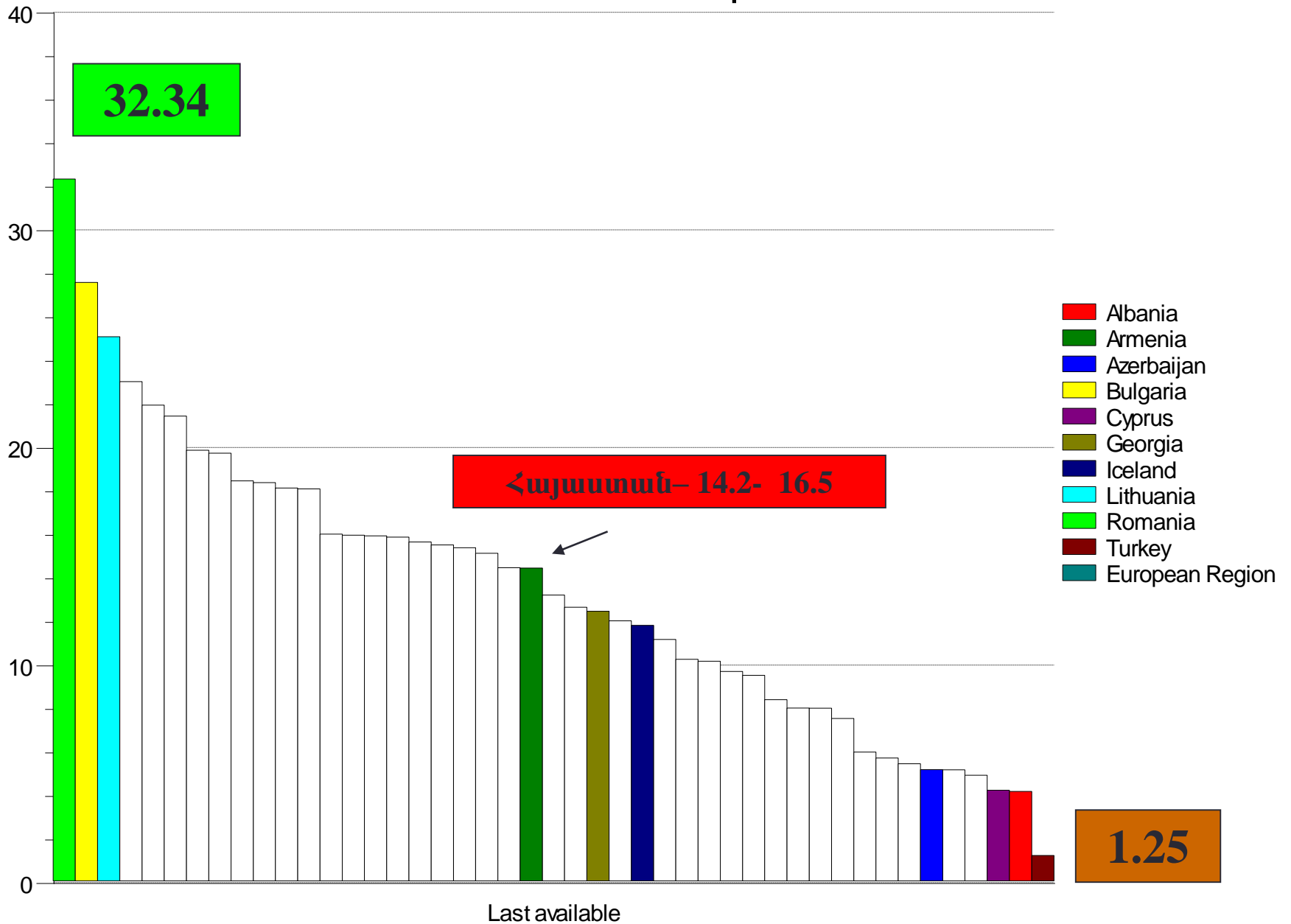
- ԱՊԲ հեշտությամբ վաղ ախտորոշվում և ենթարկվում է բուժման, ինչը զգալիորեն նվազեցնել մահացությունը
- Ամենակարևորը այն է, որ ԱՊԲ կանխարգելվող հիվանդությունն է
- Դրա համար պետք է ունենալ ազգային ռազմավարություն
- Դրա կանխարգելումը անհատի ու բուժաշխատողների ձեռքում է

ԱՊՔ-միակ կանխարգելվող քաղցկեղն է

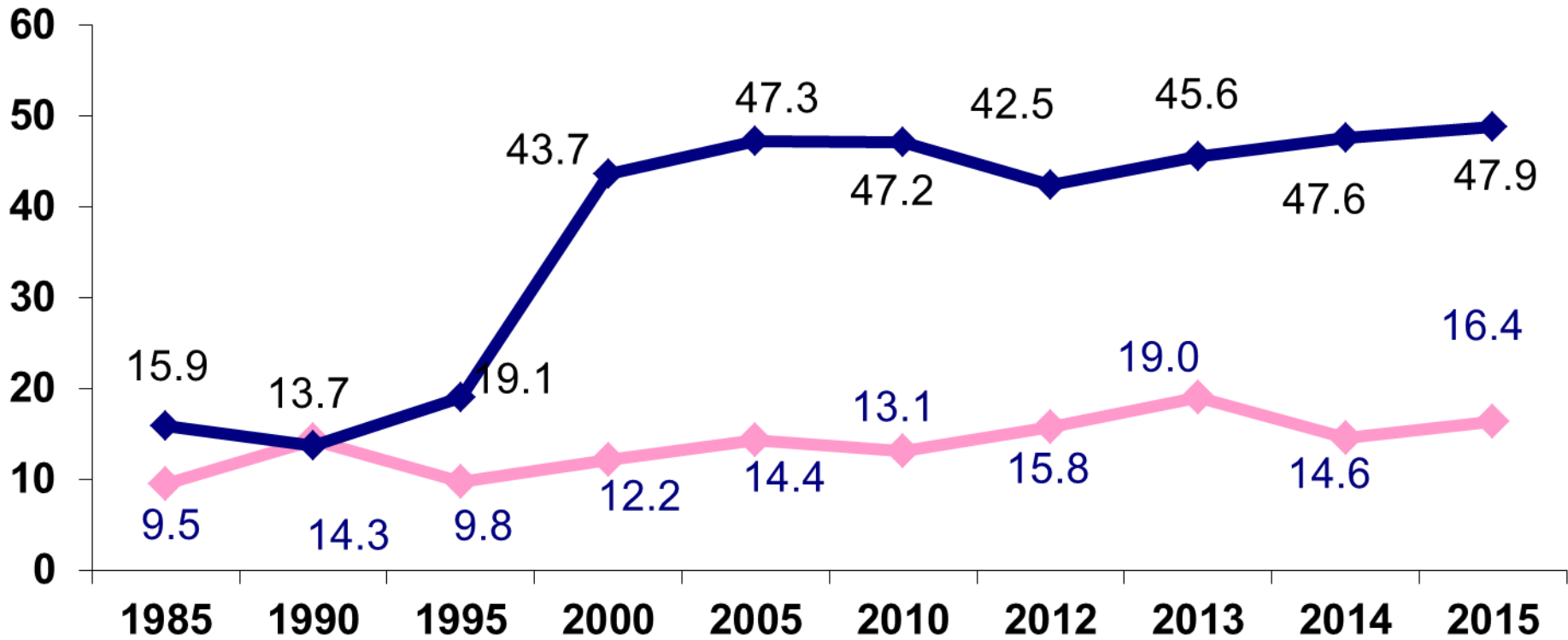
Այն զարգանում է մոտավորապես 5-10 տարվա ընթացքում:

- ❑ Հետևաբար, լայնածավալ սքրինինգային հետազոտությունների իրականացումը հնարավորություն կընձեռի կանխարգելել քաղցկեղը
- ❑ կամ ախտորոշել այն զարգացման վաղ փուլում
- ❑ ՄՊՎ դեմ պատվաստում
- ❑ կազմակերպել արդյունավետ բուժում և պահպանել կնոջ կյանքը:

Cervix uteri cancer incidence per 100000

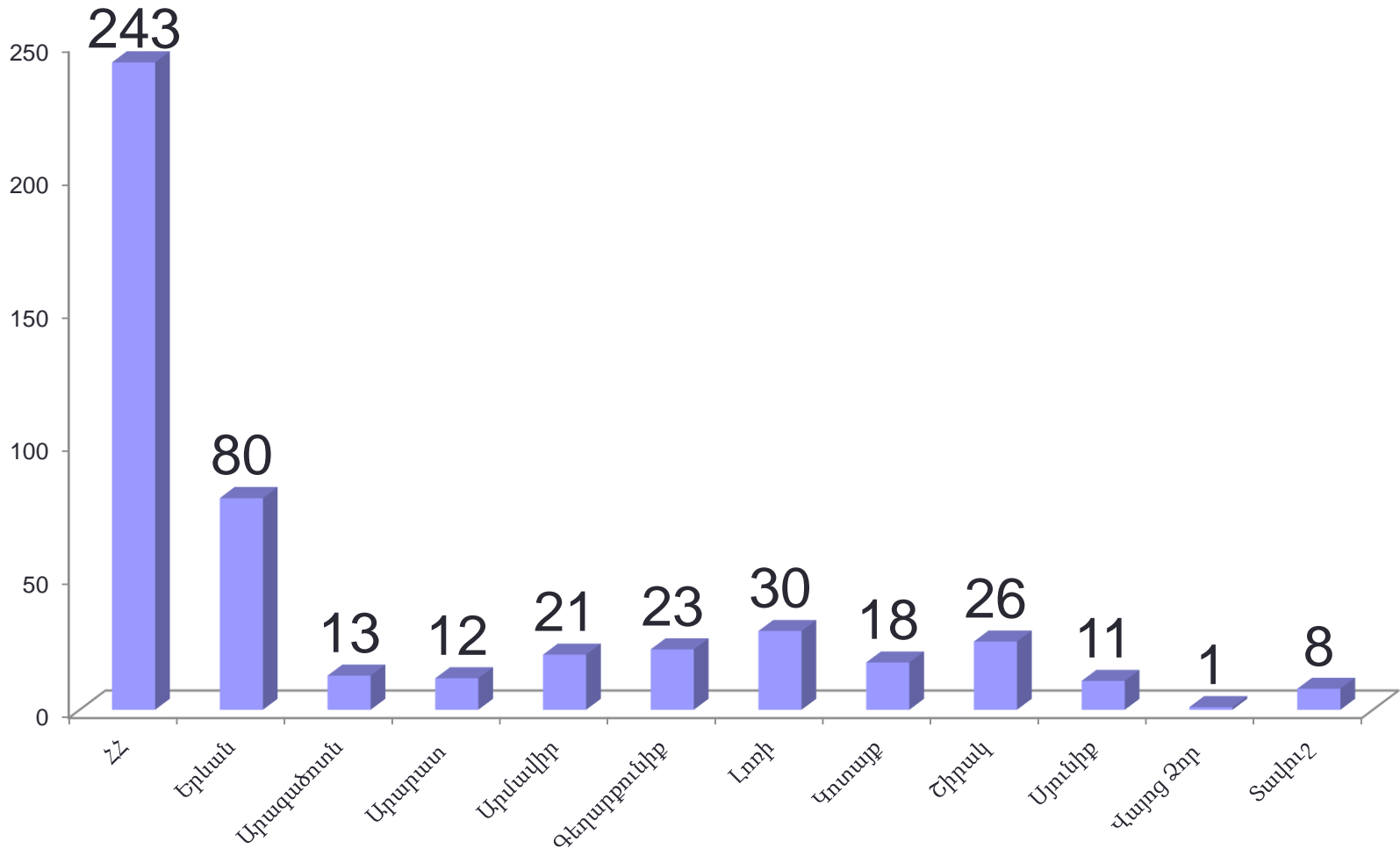

ԱՊԹ ՀԻՎԱՆԴԱՅՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ

◆ հիվանդացություն ◆ բարձիթող դեպքեր

ԱՊՔ ՀԻՎԱՆԴԱՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀՀ-ում ԵՎ ՄԱՐԶԵՐՈՒՄ, 2016թ

ԱՊՔ- տարիքը և ապրելիությունը

ՏԱՐԻՔԸ

30% դեպքերում ախտորոշվում է 25-35 տարեկանում:

50% դեպքերում ախտորոշվում է 36-55 տարեկանում:

20%-ը -65-ից բարձր տարիքի կանանց շրջանում

20 տարեկանից ցածր –հազվադեպ

ԱՊՔ ախտորոշումից հետո 5-6 տարվա ապրելիության ցուցանիշը

ԱՊՐԵԼԻՈՒԹՅՈՒՆԸ

2004-2009թթ. (50,4%),

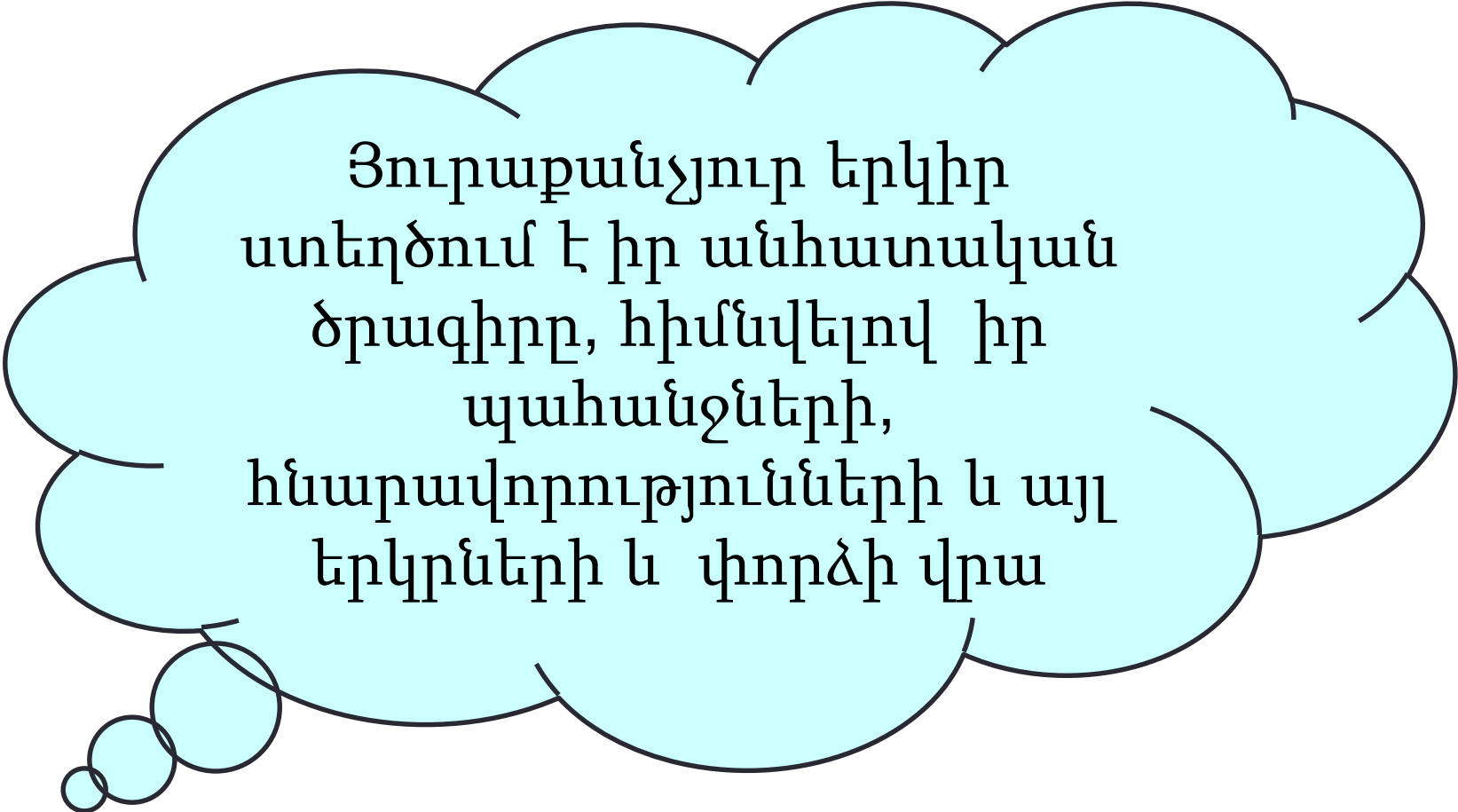
2005-2010թթ.(46,8%)

2010-2016թթ. համար կազմել է 44,2%:

2012թ. ԱՊՔ սկրինինգ են անցել կանանց 10,2%,

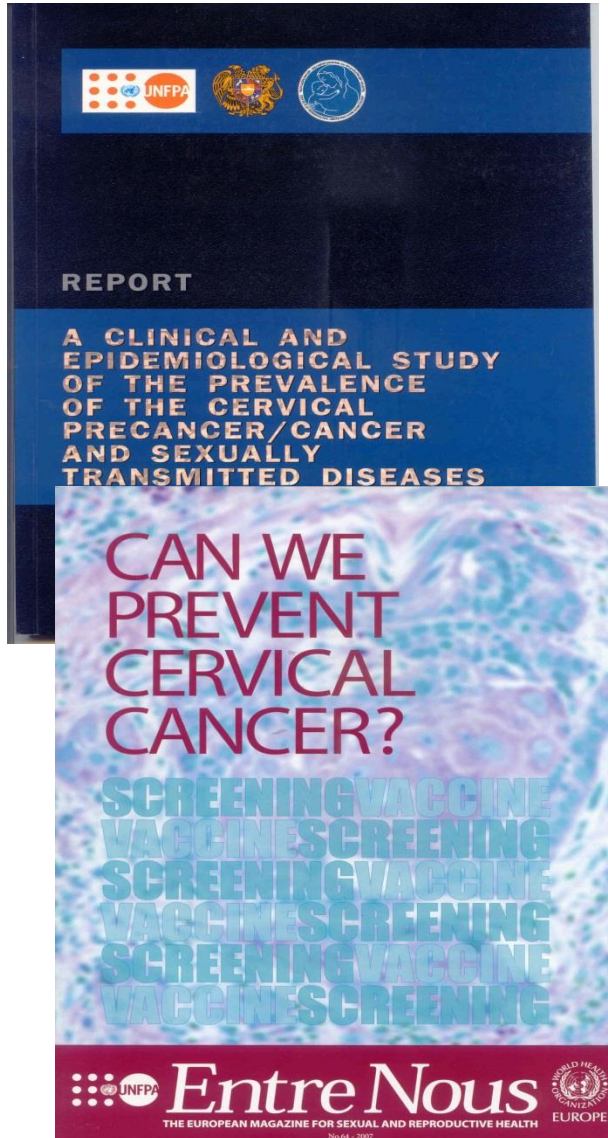
Սկրինինգային ծրագրերի իրականացման դժվարությունները

- ❑ Թիրախային խմբի կանանց ընդգրկման ձախողում
- ❑ Թիրախային բնակչության հաճախ բավարար սկրինինգ անելու անկարողություն
- ❑ Լաբորատորիայի անկարողություն /ախտաբանությունների հայտնաբերման հարցում
- ❑ Հայտնաբերված ախտաբանությունների բուժման անկարողություն

Յուրաքանչյուր երկիր
ստեղծում է իր անհատական
ծրագիրը, հիմնվելով իր
պահանջների,
հնարավորությունների և այլ
երկրների և փորձի վրա

ԱՊՔ ԿԱՆԽԱՐԳԵԼՄԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԾՐԱԳԻՐ ԵՎ ՌԱԶՄԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

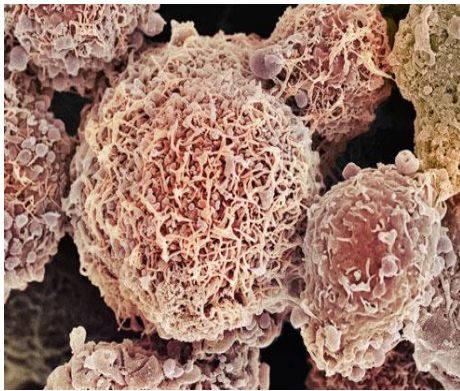
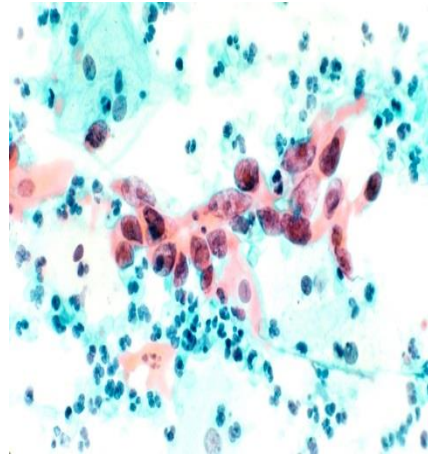

- ❑ 2005թ. Իրականացվել է ՀՀ հետազոտություն ԱՊՔ և ՆՔ տարածվածության մասին
- ❑ Մշակվել էր ազգային ծրագիր
- ❑ 2006թ.օպորտունիստական սկրինին Գ 30 -60 տարեկան կանանց համար, 3 տարին մեկ անգամ
- ❑ 2006թ. Պետպատվերով բջջաբանական հետազոտմա և ընդգրկվածությունը կազմել է ընդամենը 10 տոկոս

ՀԲ ԴՐԱՄԱՇՆՈՐՀԱՅԻՆ ԾՐԱԳՐԻ ՇՐՋԱՆԱԿՆԵՐՈՒՄ ԻՐԱԿԱՆԱՑՎԵԼ Է

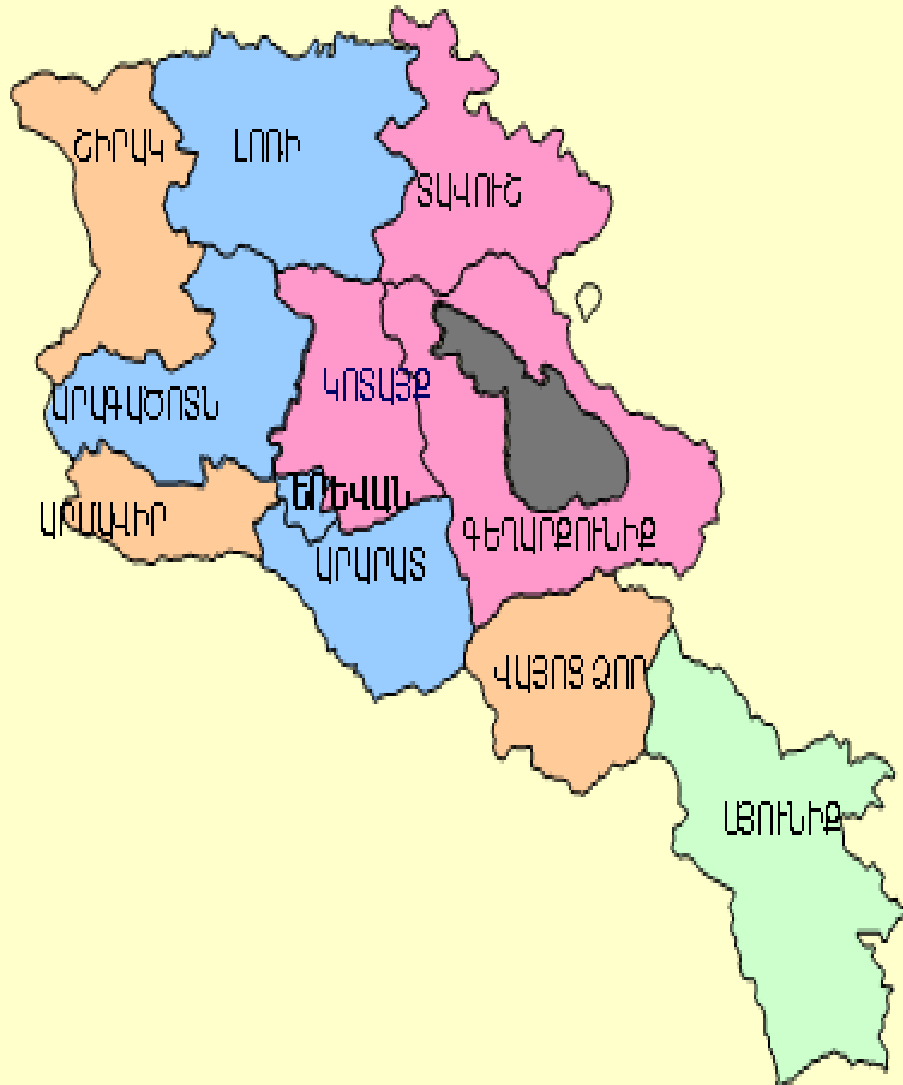
- Ընտրվել է թիրախի խումբը -30-60 տարեկան կանայք, որոնց թիվը մոտ 600 000
- Սկրինինգի իրականացման ինտերվալը՝ 3տարին մեկ անգամ
- Իրականացվել է կազմակերպված սկրինինգ ՊԱՊ քուլքի հետազոտությամբ, 30-60 տարեկան կանանց շրջանում , 3 տարին մեկ անգամ
- Կատարվել է Ազգային դասավանդողների ուսուցում
- Բարձրացվել է ՊԱՊ քուլքի գինը
- Աշխատանք է կատարվել բնակչության իրազեկման ուղղությամբ ԱՊՔ կանխարգելիչության մասին
- Ներդրվել է առաջնային օղակի բուժաշխատողների համար բռնուս՝ կցագրված կանանց ընդգրկվածության բարձրացման համար:

ՀԲ դրամաշնորհային ծրագրի շրջանակներում իրականացվել է

- <<ԱՐԳԱՆԴԻ ՊԱՐԱՆՈՑԻ ՆԱԽԱՔԱՂՑԿԵՂԱՅԻՆ ՎԻՃԱԿՆԵՐԻ ՎԱՂ ՀԱՅՏՆԱԲԵՐՄԱՆ, ՎԱՐՄԱՆ ԵՎ ՔԱՂՑԿԵՂԻ ԿԱՆԽԱՐԳԵԼՄԱՆ ՄԿՁԲՈՒՆՔՆԵՐ >> Ուղեցուցչի ՄՇԱԿՈՒՄ
- ՍՏԵՂԾՎԵԼ ԵՎ ՀԶՈՐԱՑՎԵԼ ԵՆ ԵՐԵՎԱՆ ՔԱՂԱՔՈՒՄ ԵՎ ՄԱՐԶԵՐՈՒՄ ՑԻՏՈԼՈԳԻԱԿԱՆ ԼԱԲՈՐԱՏՈՐԻԱՆԵՐ
- ԱՌՈՂՋՈՒԹՅԱՆ ԱՌԱՋՆԱՅԻՆ ՊԱՀՊԱՆՄԱՆ ՕՂԱԿԻ 500 ԲՈՒԺԱՇԽԱՏՈՂՆԵՐ ԵՎ ՑԻՏՈԼՈԳՆԵՐ ԱՆՑԵԼ ԵՆ ՈՒՍՈՒՑՈՒՄ

ԱՊՔ ՍԿՐԻՆԻՆԳԻ ԻՐԱԿԱՆՑԱԿԱՆ ՀՆԱՐԱԿՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԸՍՏ
ՏԱՐԱԾԱՇՐՋԱՆՆԵՐԻ

Նախատեսվել էր հետագուտել 300 000 կիմ, հետագուտվել են 141 000 կիմ

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆ
ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ